

2015RGW60

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water d.d. 8 juni 2015 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig:

A.H.L. Kocken (voorzitter), mevrouw mr. J. Verbeek-Nijhof (gedeputeerde), R.W. Krol (gedeputeerde), mw. F.M. Arissen (PvdD), drs. J.G. Boerkamp (D66), mw. E.J. Broere-Kaal (PVV), mw. D.J. Dorresteyn-Taal (CDA), mw. A.A. Ens (VVD), J. Germs (VVD), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), C. de Heer (ChristenUnie), mw. H.J. Keller (PvdD), mw. T. Koelewijn-Koelewijn (CDA), mw. E. Kotkamp (GroenLinks), C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), P. Kroon (GroenLinks) P. van Leeuwen (SGP), R.G.H. van Muilekom (PvdA), mw. M.G. Noordenbos (SP), T. van Oosterom (CDA), P.D. Overkleeft (D66), mw. A.M. Poppe (SP) en mw. J.C.V. Vaessen (VVD);

Van ambtelijke zijde aanwezig: L.C.A.W. Graafhuis (griffier) en mw. G. van Weerd (verslag);

Met kennisgeving afwezig: W.J. Ubaghs (PVV)

1. Opening

De voorzitter, de heer Kocken, opent deze vergadering met een woord van welkom. Naar het zich laat aanzien, is deze vergadering de laatste in de oude stijl.

In het bijzonder begroet de voorzitter het zojuist beëdigde commissielid Pieter Kroon van GroenLinks, alsmede de opvolger van gedeputeerde De Vries, mevrouw J. Verbeek-Nijhof, voor wat betreft het onderdeel water. Waarschijnlijk zal ook de nieuwe gedeputeerde ruimtelijke ordening gedurende deze vergadering aanschuiven.

Nadat gedeputeerde Van den Berg ter vergadering is gekomen, wordt ook hij welkom geheten. Vervolgens wordt hij gefeliciteerd en toegezongen aangezien hij vandaag jarig is.

2. Vaststellen agenda

Akkoord.

3. Mededelingen

Geen.

4. Conceptverslag

Dit verslag wordt vastgesteld met inachtneming van de volgende aanpassingen in de presentielijst:

- De heer Thiadens (PVV) was aanwezig
- De heer Van Muilekom (PvdA) was afwezig
- De heer Van Essen (GroenLinks) was afwezig.

5. Mededelingen

Geen

6. Termijnagenda

De heer Van Muilekom vraagt waarom het punt “jaarlijkse stand van zaken windenergieopgave” van de termijnagenda is afgehaald; oorspronkelijk stond dit voor september genoteerd. De PvdA hecht er aan dit onderwerp op korte termijn aan de orde te stellen.

De voorzitter antwoordt dat dit punt oorspronkelijk ter informatie was opgevoerd. Inmiddels is de jaarlijkse stand van zaken windenergie als bespreekpunt voor de commissievergadering van oktober genoteerd.

De heer De Heer memoreert dat, volgens de termijnagenda, voor de vergadering van vandaag de tweejaarlijkse evaluatie “Akkoord van Utrecht” geagendeerd zou moeten staan. Dat is echter niet het geval. Wanneer wordt dat onderwerp wel geagendeerd?

Op de groslijst staat “aanwijzing Binnenveld Natura 2000”. Dat is inmiddels een gepasseerd station. Hij vraagt of hij een memo kan ontvangen over de actuele stand van zaken in verband met het verwerpen van het beroep van de Raad van State. Ook staat het “vervolg Deltaprogramma” op de groslijst. Uit waterschapsbronnen heeft hij begrepen dat er al in september een ambitiedocument zal worden ondertekend, als het gaat om de Grebbedijk/Deltadijk. Ook daarover vraagt hij een memo zodat de voortgang van dit onderdeel van het Deltaprogramma inzichtelijk wordt. Voor het tweede kwartaal 2015 staat een “infosessie bodemdaling” gepland. Hij vraagt wanneer dat gaat plaatsvinden.

Gedeputeerde Verbeek zegt toe dat deze commissie een memo zal ontvangen over de Grebbedijk/Deltadijk en dat de infosessie over de bodemdaling zal worden ingepland. Niet zeker is of dat nog in het tweede kwartaal haalbaar is.

Gedeputeerde Krol kom terug op de definitieve aanwijzing Binnenveld tot Natura 2000 gebied, naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State. Anders dan dat daarmee de aanwijzing definitief is geworden en het beheerplanproces voortgang krijgt, valt er niet te melden. Er waren partners die zich afvroegen of het aanwijzingsbesluit nog kon worden gecorrigeerd, maar de uitspraak van de Raad van State leidt ertoe dat dit niet het geval is. Daarmee is de aanwijzing onherroepelijk geworden. Hij verwacht dat degenen die deze kwestie bij de Raad van State hebben aangekaart, constructief zullen meewerken in het kader van het beheerplanproces Binnenveld. Voorts laat de gedeputeerde weten dat het hem niet bekend is waarom de evaluatie Akkoord van Utrecht niet voor deze vergadering gepland is. Daar is, voor zover hem bekend, geen reden voor. Hij zal ervoor zorgen dat dit alsnog gebeurt voor de volgende commissievergadering.

7. Statenvoorstel Jaarrekening 2014

Mevrouw Kotkamp verwijst naar pag. 34 waar staat dat er veel onverwachte kosten zijn voortgekomen uit de bezwaarprocedures in relatie tot de interim-uitbreiders. Zij begrijpt dat deze bezwaarprocedures specifiek gericht zijn op de Natuurbescherming. Betekent dit dat de provincie door het legaliseren wel erg op de grens zit wat juridisch acceptabel is? Is dit wel verstandig? Had de provincie daar niet beter terughoudender mee om kunnen gaan?

De vraag is voorts of het mogelijk is alsnog een deel van de kosten op de desbetreffende bedrijven te verhalen. Is dat haalbaar c.q. wenselijk?

Mevrouw Koelwijn merkt op dat er in de jaarrekening geen opmerking is opgenomen over eventuele activiteiten in de aanloop naar de besluitvorming rond Lelystad Airport. Is daar sprake van geweest en wat zijn de gevolgen voor het noordelijk deel van de provincie Utrecht?

De heer Van Oosterom verwijst naar pag. 35, beperken bodemdaling in de veenweidegebieden. In september zal daarover een informatiebijeenkomst plaatsvinden. De tegenstelling tussen het begrote aantal hectares en de werkelijk gerealiseerde hectares is wel erg groot; er waren 200 ha begroot maar er is nul gerealiseerd. Het CDA verbaast zich over de omschrijving. Er wordt met name ingezet op de aanleg van onderwaterdrainage om de bodemdaling te beperken. In de tekst

staat: “hogere grondwaterstanden realiseren in het veengebied”. Vaak gaat dat gepaard met functieverandering en dat is een veel zwaardere ingreep dan de aanleg van onderwaterdrainage.

De heer Van Kranenburg sluit aan bij de vraag van het CDA over de bodemdaling. Op pag. 35 worden voorts het zichtbaar en beleefbaar maken van objecten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie genoemd. De helft is slechts gehaald. Hij vraagt waarom niet de begrote aantallen zijn gerealiseerd.

De heer Overkleef stelt de volgende vragen:

- Op pag. 34 wordt ingegaan op recreatie om de stad. Aangegeven wordt dat in de periode van 2014-2018 gezocht wordt naar alternatieve financieringsmiddelen om die gebieden zelfvoorzienend te krijgen.
Op verzoek van de voorzitter zal D66 deze vraag voorleggen aan gedeputeerde Pennarts tijdens de commissievergadering WMC.
- In het kader van de aanleg van de faunapassage bij de N237 staat er in de tekst dat er een onderzoek is gestart naar de inrichting, waarbij de tankstations kunnen worden gehandhaafd. In de vorige vergadering heeft de gedeputeerde laten weten dat de tankstations niet behoeven te worden verwijderd. Hoe zit dat precies?
- Wanneer de tankstations inderdaad kunnen worden gehandhaafd, valt er geld vrij en in dat geval zal dat worden toegewezen aan de reserve Hart van de Heuvelrug. D66 herinnert zich dat destijds is geopperd om dat geld in te zetten voor maatregelen bij Pijnenburg. Wat is de actuele stand van zaken?

De heer Van Muilekom dankt voor de heldere beantwoording van de vele vragen. Het viel de PvdA op dat er tekorten en overschotten zijn. De indruk is dat er nogal eens met “potten” wordt geschoven. Het is opvallend dat er op alle programma’s overschotten zijn. Hij meent dat alle gemeenten in de provincie Utrecht jaloers kunnen zijn op de gunstige financiële situatie van de provincie Utrecht.

Mevrouw Hoek deelt mede dat er een vergunning is afgegeven voor het stijgen en landen van een helikopter in het stiltegebied De Molenpolder. 50PLUS vraagt zich af hoe het mogelijk is dat daarvoor een vergunning is verleend.

De voorzitter ziet in deze vraag geen relatie met de jaarrekening. Hij zegt toe dat deze vraag schriftelijk zal worden afgehandeld.

Mevrouw Kotkamp wijst erop dat GroenLinks dezelfde vraag schriftelijk heeft gesteld en nog op antwoord wacht.

Gedeputeerde Krol merkt op dat het dossier rond de Natuurbeschermingswet en de provinciale stikstofverordening complex en uitgebreid is. Hij is bereid daar buiten de vergadering om uitvoeriger op in te gaan.

PS hebben destijds een stikstofverordening vastgesteld, de eigen stikstofbank. Afsproken werd dat uitbreiders zonder vergunning in dat systeem meer leges gaan betalen. Het systeem kende zelfs een dubbel nadeel voor de interim-uitbreiders. Naast de hogere leges (op verzoek van GroenLinks ingevoerd) moesten de interim-uitbreiders op een later tijdstip vergund worden dan de bedrijven die een reguliere uitbreiding aanvroegen. De grote hoeveelheden procedures zijn niet gelegen in het feit dat de provincie de randen van de wet zou hebben opgezocht. Een en ander wordt veroorzaakt door de organisatie MOB die in principiële zin uitbreiding van de veehouderij in Nederland onaanvaardbaar vindt. Niet iedere provincie had een eigen stikstofbeleid. Gelderland, Brabant en Utrecht wel, terwijl de andere provincies wachtten op de komst van de PAS maar daardoor hebben ze wel te maken gekregen met een stuwmeer aan aanvragen. Het is juist

dat de procedure in Utrecht veel geld heeft gekost, maar dat is wel in goede afstemming met PS gebeurd.

Vragen zijn er gesteld over het beperken van de hoge grondwaterstand, met name in de veenweidegebieden. In dat gebied zijn verschillende initiatieven genomen die ook succesvol zijn geweest, met name de onderwaterdrainage-experimenten. In feite klopt de score van nul, die hier wordt vermeld, niet. Spreker zegt toe dat de commissie voorafgaand aan de PS-vergadering een memo zal ontvangen over de feitelijke stand van zaken.

D66 stelde een vraag over de N237. In de jaarrekening wordt de situatie van vorig jaar beschreven. In de vorige commissievergadering gaf spreker een toelichting op de actuele stand van zaken. Hij gaat ervan uit dat de tankstations niet behoeven te worden verplaatst en daardoor wordt het plan ook haalbaar. Zonder verplaatsing van de tankstations zou het plan in feite niet realiseerbaar zijn. Als er al financiële overschotten zouden ontstaan, dan worden deze voor andere plekken in het natuurdossier aangewend, primair voor de N234, de locatie Pijnenburg. Spreker verwacht overigens niet dat zich een financieel overschot zal voordoen.

De vraag van 50PLUS is ook door GroenLinks gesteld en zal, weliswaar door een andere portefeuillehouder, schriftelijk worden afgedaan.

Gedeputeerde Verbeek deelt mede dat de vraag over Lelystad Airport schriftelijk zal worden beantwoord.

De voorzitter deelt mede dat de vraag van de ChristenUnie over de Nieuwe Hollandse Waterlinie thuishoort in de portefeuille van gedeputeerde Pennarts. Deze vraag hoort thuis in de commissie WMC.

De voorzitter rondt de behandeling van dit onderwerp af.

8. Statenvoorstel Kadernota 2015

De heer Van Muilekom legt de volgende vraag voor aan zijn collega-Statenleden: hoe kijken PS aan tegen deze beleidsarme kadernota? In dit document worden bijna geen inhoudelijke kaders gesteld. Is het de bedoeling dat PS GS een blanco cheque meegeven? Hij is daarvan geen voorstander.

De heer Boerkamp is van mening dat deze vraag vooral thuishoort bij de financiële woordvoerders van de fracties, dus in de commissie BEM.

De heer Van Muilekom vindt dat de commissie RGW zichzelf niet tekort moet doen. Deze commissie spreekt juist over de inhoud.

De heer Boerkamp constateert dat in de Kadernota wordt gesproken over meevallers uit de beheerlasten voor natuur uit het verleden. Als het gaat over beheerlasten natuur, gaat het nooit over meevallers maar altijd over tegenvallers. Hij vraagt hoe dat nu eigenlijk zit.

De heer De Heer stelt de volgende vragen over het Deltaprogramma:

- De ChristenUnie heeft bij de begrotingsbehandeling meerdere malen gevraagd of er geld moet worden gereserveerd voor de komende projecten in het kader van het Deltaprogramma. De vorige portefeuillehouder Water liet weten dat daarvoor nog alle tijd zou zijn. Uit waterschapsbronnen heeft spreker vernomen dat er al in september ambitieafspraken worden gemaakt over het project Deltadijk-Grebbedijk. Op dat moment moet de provincie al aangeven hoeveel geld er voor die ambities beschikbaar is. De tijd begint dus te dringen. Spreker mist in deze kadernota een post meekoppelkansen Grebbelinie of zoetwatervoorziening Grebbedijk. Zelfs in de meerjarenbegroting is hierover niets opgenomen.

- In het kader van de binnenstedelijke ontwikkelingen en gebiedsontwikkeling in relatie tot het Deltaprogramma komen er wat betreft de klimaatbestendige stad de nodige opgaven op de provincie af; deze moeten samen met gemeenten worden opgepakt. Ook daarvoor is geld nodig. Is de grote pot Wonen en Binnenstedelijke Vernieuwing daarvoor bedoeld of moeten de kosten vanuit de integrale gebiedsontwikkeling worden betaald?

De heer Van Oosterom verwijst naar pag. 33, zonnepanelen op asbestdaken van agrarische opstallen. Daarvoor is minder geld beschikbaar gesteld, het budget wordt naar beneden bijgesteld. Het CDA betreurt dat. Er ligt hier nog een enorme opgave richting 2020 wat betreft de sanering van asbestdaken en het aanbrengen van zonnepanelen op daken.

Het CDA stelt voor dat de provincie voor dit project voldoende budget gaat reserveren en meer reclame gaat maken voor deze mogelijkheden, zodat het budget ook daadwerkelijk gebruikt wordt.

Mevrouw Hoek sluit zich aan bij deze opmerking van het CDA. Het is onduidelijk waarom het budget naar beneden wordt bijgesteld terwijl er nog zoveel asbest op daken te saneren valt en dit goede kansen geeft op meer zonne-energie.

Gedeputeerde Krol meent dat het citaat van D66 over voordelen in de beheerlasten natuur niet uit de Kadernota maar uit de Jaarrekening komt. Hij zegt toe dat het antwoord op de vraag van D66 t.z.t. in het kader van de Jaarrekening duidelijker in beeld zal worden gebracht. Als er een mogelijk positief resultaat is op een bepaald onderdeel uit het natuurdossier, dan wordt dat voor een ander deel van de natuur gebruikt. Overigens is het juist dat er wat dit betreft geen positieve resultaten te verwachten zijn. De natuurbudgetten zijn groot, maar de natuuropgaves zijn ook groot. Soms kan er op een onderdeel een licht voordeel ontstaan en elders een licht nadeel. Het college van GS heeft de afspraak gemaakt dat tegenvallers en meevallers binnen dezelfde portefeuille met elkaar in balans worden gebracht.

In het nieuwe coalitieakkoord is expliciet ingegaan op de regeling “asbest eraf – zonnepanelen erop”. GS hechten er zeer aan dat die regeling succesvol is, omdat daarmee de asbestproblematiek wordt opgelost terwijl de landbouw verduurzaamt. De tekst uit de Kadernota geeft de indruk dat er op dit punt minder ambitie wordt nagestreefd. Dat is niet juist. De Kadernota moet nog worden uitgewerkt in de begroting en wat hem betreft is dit onderwerp bij uitstek een voorbeeld dat in de begroting moet worden gecorrigeerd. In de Kadernota staat dit wat hem betreft te sober geformuleerd. Dit zal scherper tot uitdrukking moeten komen in de begroting omdat de regeling ook tegemoet komt aan de wens van GS op het gebied van duurzaamheid en asbestsanering.

Mevrouw Verbeek komt terug op de vraag over het Deltaprogramma. Het gaat nu alleen om afspraken over procesgelden en daarin is voorzien. In het BWM-plan is dat in de prioriteitenlijst opgenomen, bij het onderdeel waterveiligheid. Wanneer het tot uitvoeringskosten komt, ligt het primaat bij de waterschappen en het rijk maar niet bij de provincie.

Ook voor projecten in het kader van de klimaatbestendige stad is procesgeld beschikbaar. Het prioriteitenbudget uit het BWM-plan kan daarvoor worden gebruikt. De uitvoeringskosten komen voor rekening van de gemeenten en de waterschappen. Mocht er een rol zijn voor de provincie, dan kan gedacht worden aan een bijdrage uit het IGP-budget.

Gedeputeerde Van den Berg komt terug op vragen over klimaatbestendigheid en bestaand stedelijk gebied. Vanuit het binnenstedelijke vernieuwingsprogramma wordt gekeken naar de projecten die worden ingediend, als het gaat over verharding, het reduceren van hittestress, water, hemelwaterafkoppeling e.d. In feite gaat het dan om plannen van gemeenten waar de provincie indien mogelijk een bijdrage aan zal leveren, als het gaat om binnenstedelijke vernieuwing voor

zover het de openbare ruimte betreft. De bijdrage van de provincie zal niet van financiële aard zijn maar in de rand voorwaardelijke sfeer liggen.

De voorzitter geeft de commissie de gelegenheid te reageren op de eerder door de heer Van Muilekom gestelde vraag.

De heer Germs vindt het een interessante gedachte om bij de Kadernota een richtsnoer aan GS mee te geven voor de uitwerking van de begroting. Hij memoreert dat er in Renswoude gewerkt werd met een kade stellende begrotingswerkgroep, samengesteld uit de gemeenteraad, die voor de zomervakantie aan het college van B&W een aantal wenselijke ontwikkelingen voor de begroting meegaf. Hij kan zich voorstellen dat die werkwijze ook in komende jaren binnen de provincie wordt gevolgd. Op pag. 20 en 21 ziet hij wel dat het coalitieakkoord in de tekst van de Kadernota is verwerkt, echter, nog niet in financiële termen. Dat komt terug in de begroting 2016.

In de vergadering van 18 mei jl. hebben de oppositiepartijen uitgebreid de gelegenheid gehad om op het coalitieakkoord te reageren middels moties e.d. Om hiervan nu nog voor 2016 een markerend moment te maken, vindt hij te ver gaan. Wel vindt hij de suggestie van de PvdA voor volgende jaren bespreekbaar, ook omdat er dan waarschijnlijk geen nieuw coalitieakkoord ligt.

De heer Van Muilekom is van mening dat de heer Germs zich te kort doet. Een Kadernota is bedoeld om kaders mee te geven aan GS voor het opstellen van een begroting. Willen PS iets agenderen, dan is het zaak dat GS dat meenemen in de uitwerking van de begroting. Tijdens de PS-vergadering gaf spreker aan dat hij het coalitieakkoord “een wijde zak” vindt met veel ruimte aan PS om suggesties mee te geven. De klimaatbestendige stad is daarvan een mooi voorbeeld. Als PS daar prioriteit aan geven, dan vindt hij het niet interessant uit welk budget dat wordt betaald; op dat moment wordt er wel financiering bij gezocht. De PvdA wil die bal in elk geval wel gaan oppakken. Nadrukkelijk stelt de heer Van Muilekom dat een Kadernota niet alleen financiële informatie, maar ook een inhoudelijk karakter dient te hebben.

De heer Boerkamp deelt mede dat hij de suggestie van de PvdA met zijn fractie zal bespreken. Hij vindt het wel een goede suggestie om dat voor de toekomst uit te werken.

Ook de heer Van Leeuwen wil het voorstel van de PvdA met zijn voltallige fractie bespreken. Vooralsnog vindt hij dit “geen verkeerd voorstel”.

De heer Van Kranenburg geeft aan dat ook de ChristenUnie geconstateerd heeft dat de Kadernota redelijk beleidsarm is. Er ligt nu een coalitieakkoord voor. Zijn fractie voelt zich volkomen vrij om in de komende PS-vergadering onderwerpen aan de orde te stellen c.q. te agenderen. Hij verwacht dat PS nog enkele drukke weken tegemoet gaan om de plannen goed te kunnen neerzetten.

De suggestie van de PvdA kan hij zich voor komende jaren wel voorstellen.

De heer De Heer constateert dat er proceskosten zijn begroot. Echter, hem gaat het specifiek om de meekoppelkansen. Naast zoetwatervoorziening en Deltaveiligheid zijn er mogelijkheden om ook andere provinciale belangen te dienen, zoals nieuwe natuur en nieuwe recreatievoorzieningen. In september moeten de ambities door de provincie worden aangegeven als het gaat om de meekoppelkansen en hoeveel geld de provincie daarvoor over heeft. Het tempo gaat veel sneller dan de afspraken over procesgeld en meekoppelkansen. Snelle actie is noodzakelijk. Datzelfde geldt ook voor de klimaatbestendige stad. Er is veel ambitie als het gaat om de binnensteden, zoals winkelleegstand en kantorenleegstand. Hij pleit ervoor na te gaan wat men in de binnenste-

den wil bereiken als het gaat om gebiedsontwikkeling en binnenstedelijke ontwikkeling; hoeveel geld heeft de provincie daarvoor over? Mogelijk dat er ook binnen de klimaatbestendige stad projecten meekoppelkansen zijn. De ChristenUnie wil daar bij de behandeling van de Kadernota integraal naar kijken.

Mevrouw Broere memoreert dat de bespreking van het coalitieprogramma in de ogen van de PVV geen succes was. De vraag van de PvdA zal in de fractie worden besproken. Op zich vindt zij dat een prima suggestie.

Mevrouw Koelewijn deelt mede dat het CDA vertrouwen heeft in de invulling van de Kadernota door GS en dit niet ziet als een blanco cheque. In de PS-vergadering kunnen de fracties een voorschot nemen op hun wensen ten aanzien van de begroting 2016. In die zin begrijpt zij de opmerking wel van de heer Van Muilekom maar ook het CDA voelt zich vrij om in de PS-vergadering de discussie aan te gaan.

Mevrouw Keller memoreert dat de PvdD in de PS-vergadering van 18 mei heeft aangegeven dat het coalitieakkoord blinde vlekken heeft en weinig concrete doelstellingen bevat. De uitvoering van een oppervlakkig coalitieakkoord resulteert dan ook in een oppervlakkige Kadernota. De PvdD zal daar concreet op ingaan tijdens de komende PS-vergadering.

Mevrouw Hoek geeft aan dat 50PLUS de vraag van de PvdA begrijpt en daarin wil meegaan. Overigens zou de term “Voorjaarsnota” meer passend zijn dan de term “Kadernota”. Haar fractie mist in deze Kadernota ambitie en elan. Tijdens de PS-vergadering zal zij hierop terugkomen.

Mevrouw Noordenbos sluit zich aan bij de opmerking van de PvdA. Wel wil zij graag weten hoe de PvdA zich dat voorstelt; moet er dan voorafgaand aan de PS-vergadering een bijeenkomst worden georganiseerd voor fracties die over bepaalde punten willen spreken of moet dat via de mail worden afgehandeld?

De heer Van Muilekom vindt de PS-vergadering het moment voor besluitvorming. Het is goed vooraf ideeën en suggesties met elkaar te delen en GS uiteindelijk via een motie op te roepen en en ander verder uit te werken. Het is goed de opvattingen van de fracties vooraf te delen zodat dit op een goede manier in PS komt. Zo kan men elkaar versterken en wordt voorkomen dat er vele verschillende voorstellen worden ingediend. Dat geeft verwarring en zal niet werken.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat de vraag van de PvdA in de fractie van GroenLinks zal worden besproken. Zij kijkt uit naar de voorstellen in de komende PS-vergadering.

Gedeputeerde Verbeek komt terug op de opmerkingen van de ChristenUnie over de meekoppelkansen en de financiering daarvan. Zij wil de ChristenUnie geruststellen. De meekoppelkansen worden in het komend jaar geïnventariseerd. Overigens is er voor meekoppelkansen niet altijd extra geld nodig. Met bestaande middelen kunnen er door combinatie van projecten veelal win-win situaties worden gecreëerd.

De voorzitter rondt de discussie over dit onderwerp in deze vergadering af.

9. Statenbrief instemmen met het programma stikstof

De heer Van Oosterom dankt GS voor de beantwoording van de vragen en de duidelijke uiteenzetting van de problematiek. Hij begrijpt dat er nog sprake is van een lastige situatie. Er is nu nog een bestaande situatie en de uitwerking van de nieuwe situatie is nog onzeker. Het CDA

heeft zorg over de interim-uitbreiders, indien ook andere sectoren een beroep op de beschikbare ruimte gaan doen. Het CDA stelt het op prijs dat de stand van zaken helder in beeld is gebracht. De verdere ontwikkelingen worden afgewacht.

De heer Kroon stelt enkele vragen:

- In hoeverre verschillen de oude aanpak met de stikstofbank en de nieuwe aanpak via de PAS van elkaar?
- Eerder dit jaar zijn de melkquota losgelaten en veel agrariërs zijn met uitbreiding gestart. Wellicht is daardoor de beschikbare plaatsingruimte enigszins verminderd. Is dat zo? Welke gevolgen heeft de PAS voor agrariërs die zijn uitgebreid of voornemens zijn uit te breiden?
- Gaat de provincie speciale beleidsregels opstellen voor de toedeling van de ontwikkelruimte? In de provincie Overijssel wordt dat al gedaan.
- Hoe gaat de provincie Utrecht de ontwikkelruimte die de PAS biedt inzetten voor ontwikkeling naar een duurzamere landbouw, zoals in het coalitieakkoord is opgenomen?

Mevrouw Poppe deelt mede dat de SP vragen heeft over de handhaving. Ambtelijk is haar medegedeeld dat de handhaving is geborgd, onder verwijzing naar de rijksregelgeving, echter, hoe dat precies gaat gebeuren is haar nog niet duidelijk.

Mevrouw Arissen stelt de volgende vragen:

Waarom ziet de gedeputeerde niet in dat er simpelweg geen ruimte is om uitbreiding van veehouderij toe te staan? De schade aan de natuur is ontzettend groot en de veehouderij heeft hieraan een buitenproportioneel grote bijdrage geleverd. De veehouderij is de grootste stikstofbron. Hoe gaat de gedeputeerde ervoor zorgen dat de KRW-doelen worden gehaald en dat de biodiversiteit niet verder achter uit gaat? Welke garanties gaat de gedeputeerde daarvoor bieden?

De heer De Heer deelt mede dat de ChristenUnie blij is dat dit proces eindelijk kan worden afgerond. Hij complimenteert de gedeputeerde en zijn ambtenaren met het feit dat er eindelijk een werkbaar compromis tot stand is gekomen.

De heer Van Leeuwen roept het college van GS op om de belangen van de agrariërs niet te vergeten. De SGP zou het zeer betreuren wanneer deze groep in de verkeerde hoek terecht zou komen.

De heer Boerkamp sluit zich aan bij de vragen van GroenLinks als het gaat om de verhouding tussen de stikstofbank en de nieuwe PAS regelgeving. Uitgangspunt is om alle liggende aanvragen, die onder het overgangsrecht vallen, zoveel mogelijk op basis van het oude systeem te beoordelen tenzij ze beter af zijn onder de PAS. Hij krijgt de indruk dat vrijwil in alle gevallen de PAS beter is. Klopt dat?

In Utrecht zou er sprake zijn van een meer dan gemiddelde hoeveelheid ontwikkelingsruimte. Wat betekent dat ook in relatie tot het vrijgeven van melkquota en uitbreiding van de veestapel? Betekent dat meer uitstoot van stikstof?

De heer Van Muilekom heeft begrepen dat er op 15 juni van de provincie een besluit wordt gevraagd. Hij vraagt voor de duidelijkheid om een toelichting op de besluitvorming maar weet dat PS daar geen rol in hebben. Dit systematiek vereist wel dat er goede boekhouders zijn. Zijn vraag is of de systematiek wel goed werkbaar en uitvoerbaar is.

De heer Germs dankt voor het heldere en verduidelijkende memo dat deze commissie van GS heeft ontvangen. Dat gaf inzicht in de problematiek die aan de orde is. Hij vraagt hoeveel aanvragen er nu nog onder de oude regeling op de plank liggen, die nog onder het oude stelsel zouden moeten worden vergund. Wanneer is de verwachting dat die werkvoorraad kan worden afgehandeld? Immers, vanaf 1 juli begint de nieuwe PAS regeling te functioneren en komen er aanvragen binnen die onder de nieuwe regeling vallen.

Gedeputeerde Krol heeft dit memo gestuurd om vooral de nieuwe PS-leden te informeren over de complexe problematiek van dit onderwerp. De VSN bevatten de eigen provinciale stikstoftoedelingsregels voor de landbouw en de PAS is het juridisch wettelijke traject van het rijk en dat bestrijkt de volle breedte van de stikstofproblematiek, dus ook industrie en wegverkeer. De provincies hebben ingestemd met het rijkstraject over de PAS. De Natuurbeschermingswetvergunningaanvragen in het kader van provinciale stikstofbeleid zullen volgens het oude regime worden afgehandeld. Op dit moment liggen er nog ongeveer 300 aanvragen op de plank. Voor een deel zijn de aanvragen door de provincie afgewerkt maar deze kunnen, als gevolg van bezwaar en beroep, in een juridische procedure vervat zijn op weg naar de Raad van State. Deze aanvragen zullen op basis van de oude wet worden afgehandeld.

Het CDA gaf aan dat er ook andere belangen dan alleen van de landbouw in de PAS gaan meelopen, bv. verkeer en industrie. Daarover is op rijksniveau stevig gediscussieerd en dat heeft er in geresulteerd dat er om de ruimte voor de landbouw een hekje is geplaatst. Er is een bepaalde hoeveelheid ontwikkelruimte voor de landbouw; die wordt in de PAS gegarandeerd. Dat is ook de reden waarom LTO uiteindelijk de ontwikkelruimte voor de landbouw in de PAS heeft geaccepteerd. Uitgangspunt is altijd geweest dat de stikstofdepositie in Nederland omlaag moet. Dat is ook het uitgangspunt van de VSN en de PAS. Echter, meer wegverkeer en snelheden van 130 km per uur, meer industrie en biogasinstallaties leveren meer stikstof op. Een land dat kan en wil groeien moet minder stikstof produceren; daar kan geen twijfel over zijn. Het vraagstuk is bijzonder complex, gelet op de combinatie van herstel van natuur, meer kwaliteit voor de Natura 2000 gebieden maar ook groei van landbouw en industrie.

Mevrouw Arissen vraagt of de investeringen in de natuur in feite kunnen worden gezien als opruimkosten voor de vervuiling die wordt toegestaan middels uitbreidingen, die via de PAS mogelijk worden gemaakt.

Gedeputeerde Krol wijst erop dat het niet gaat om uitbreidingsmogelijkheden in het kader van de PAS. De landbouw, de industrie en het wegverkeer in Nederland groeien (130 km per uur op snelwegen, aanleg nieuwe wegen, bouw tweede maasvlakte) en dat brengt negatieve effecten met zich mee. De negatieve effecten moeten worden beperkt of zelfs worden verminderd, o.a. door herstelmaatregelen voor Natura 2000 gebieden. Die maatregelen worden door de overheid gefinancierd. Dat is noodzakelijk om het juridisch bouwwerk van de PAS in stand te houden.

De heer Van Oosterom komt terug op de inbreng van de PvdD. Nederland is geen open lucht museum. De huidige situatie moet niet worden bevroren. Aan de ene kant moet de stikstofuitstoot worden verminderd maar tegelijkertijd moet er ook ontwikkelruimte zijn voor de landbouw. Dat lijkt tegenstrijdig maar dat is het niet. Er zijn nieuwe stalsystemen waarmee zelfs 90% uitstootreductie kan worden gerealiseerd.

Mevrouw Arissen geeft aan dat de PvdD van oordeel is dat er te weinig erkenning is voor hetgeen de natuur nodig heeft. Wanneer daar prioriteit aan was gegeven en de natuur was versterkt, en het draagvlak van de natuurmogelijkheden was vergroot, dan pas zouden er uitbreidingen

mogelijk zijn en zou invoering van de PAS acceptabel zijn. Op dit moment is dat onvoldoende aan de orde.

Mevrouw Hoek memoreert dat destijds gesteld werd dat het injecteren van de mest zou leiden tot 90% stikstofreductie. Uit een nieuwe studie van Wageningen Universiteit blijkt dat het bovengronds uitrijden van mest en het direct vernatten daarvan (bv. door regen) een groot deel van de schadelijke stikstoffen laat verdwijnen. Zij vraagt of dat in IPO verband wordt opgepakt. Het is belangrijk dat het rijk uiteindelijk weer overgaat tot een verbod op het mest injecteren van de grond en dat men met de nieuwste methodes aan de slag gaat.

Gedeputeerde Krol memoreert dat er in de Haag een zware parlementaire discussie over de PAS heeft plaatsgevonden. Die discussie hoeft vandaag niet over gedaan te worden. Op verzoek van het CDA heeft hij een memo geschreven om de betekenis van de PAS voor Utrecht helder te maken. De meer principiële kant van de zaak, bv. of de landbouw en/of de industrie in Nederland al dan niet mag uitbreiden, is in het parlement beslist. Dat is toegestaan mits de schade zoveel mogelijk wordt beperkt en de uitstoot van stikstof omlaag wordt gebracht. Het is juist dat een nieuwe emissiearme stal enorme voordelen kan opleveren. Dergelijke maatregelen worden in Utrecht, waar mogelijk, gestimuleerd. Echter, discussie over de kaders en de parameters rondom de PAS past z.i. niet in de setting van deze commissievergadering.

De quota zijn afgeschaft en de melkprijzen zijn een tijd goed geweest. Daardoor ontstaat er behoefte aan uitbreiding van de melkveehouderij. In de PAS is in generieke zin rekening gehouden met een economisch groeiscenario van 2,5% voor alles en voor heel Nederland en dat voor een periode van 6 jaar. Feitelijk houdt dat in dat de landbouwsector niet meer mag groeien dan 2,5%. Een en ander houdt ook verband met de toedelingscriteria. Iedere provincie dient voor 15 juni toedelingscriteria vast te stellen; dat is een taak van GS. De twaalf provincies hebben voor dezelfde toedelingscriteria gekozen die reeds eerder zijn afgesproken. De criteria zijn in het memo verwoord dat aan deze commissie is voorgelegd.

GroenLinks stelde ook een vraag over de duurzame landbouw. Er worden in de tweede PAS periode duurzame landbouwafspraken gemaakt. Hij verwacht dat duurzame landbouw in de komende statenperiode zich verder gaat ontwikkelen. Van het college van GS mag worden verwacht dat op alle terreinen (type stallen in landelijk gebied, dierenwelzijn, volksgezondheid) de overgang naar een veel duurzamere landbouw zal worden gestimuleerd. Dat moet niet alleen via de PAS maar via alle beleidsterreinen worden ingezet. Er doen zich wel dilemma's voor. Om de omgeving en de habitat zo min mogelijk te belasten met stikstof, zou een stal eigenlijk volledig dicht moeten zijn. Echter, vanuit het perspectief van dierenwelzijn is dat weer minder wenselijk. Wat op het ene terrein als duurzaam wordt ervaren zoals minder stikstofdepositie, is vanuit het perspectief van dierenwelzijn minder gewenst. Voor duurzame landbouw is het van groot belang de maatregelen met elkaar in balans te brengen.

De SP stelde een vraag over de handhaving. GS stellen voor dat er leges moet worden betaald voor een vergunning onder de PAS. Dat betekent dat agrariërs meebetalen aan werkzaamheden voor de PAS. Zo moet er een oplevercontrole en handhaving plaatsvinden. Voor een deel wordt dat uit de leges betaald. De handhaving zal dan ook waarschijnlijk beter zijn dan in het verleden.

De heer Van Muilekom vraagt of de financiering van handhaving uit legesgelden wel is toegestaan. Gedeputeerde Krol antwoordt dat dit wel degelijk mogelijk is. Er wordt een Natuurbeschermingswetvergunning of een vergunning in het kader van de PAS afgegeven aan een agrariër die een nieuwe stal bouwt; na realisatie vindt er dan oplevercontrole plaats. Dat is een onderdeel van het vergunningverleningstraject.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de PvdD geeft de gedeputeerde aan dat men in Nederland vanuit het natuurspectief wel enigszins aan de rand zit wat betreft mogelijkheden voor

hoeveelheid dieren en productie. Dat is een goede reden om heel serieus na te denken over een meer duurzame vorm van landbouw die minder milieu-, en landschapsbelastend is en minder volksgezondheidsrisico's met zich meebrengt.

Ongebreidelde groei kan niet in een klein land als Nederland.

Voorts deelt hij mede dat de KRW-doelen, maar ook de Natura 2000 richtlijnen, volledig in het PAS-beleid worden meegenomen.

D66 memoreerde dat de aanvragen onder de huidige regeling worden afgehandeld tenzij het beter is dat onder de PAS te doen, en dat de indruk bestaat dat dit veelal beter is onder de PAS te regelen. Er zijn wel individuele gevallen van agrariërs die in het provinciale systeem geen vergunning meer kunnen krijgen, of omdat de aanvraag te lang op de plank blijft liggen, of omdat er geen ontwikkelruimte in de bank zit e.d. In dat geval wordt de agrariër geadviseerd te wachten tot de inwerkingtreding van de PAS en dan opnieuw een aanvraag in te dienen.

Voorts beaamt hij dat de PAS voor agrariërs de nodige administratieve druk met zich meebrengt. Wel is het zo dat de provincie wat betreft de PAS feitelijk de boekhouding doet.

De heer Van Muilekom vraagt of hiervan ook een soort risicoanalyse is gemaakt.

Gedeputeerde Krol is van mening dat deze vraag in feite thuishoorde in de Kamerdiscussie over dit onderwerp. Deze vraag hoeft niet door de provincie te worden beantwoord. Wanneer er iets moet worden verenigd, wat bijna niet te verenigen is, dan zal dat per definitie resulteren in een complex systeem.

Mevrouw Arissen komt terug op de woorden van gedeputeerde Krol dat men bijna op het maximum zit wat Nederland aan kan wat betreft grootte en uitbreiding van de veehouderij in relatie tot de natuur. De duurzaamheidsdoelstellingen moeten worden gehaald en dat zou betekenen dat de stallen hermetisch gesloten zouden moeten worden om de stikstofuitstoot te beperken. Onder verwijzing naar het coalitieakkoord vraagt de PvdD zich af hoe GS gaan inzetten op de overgang naar duurzame landbouw én biologische landbouw, waar de koe in de wei staat. De PAS zorgt ervoor dat er uitbreidingen mogelijk zijn in de veehouderij en de stikstofbelasting heeft gevolgen voor de natuur en dierenwelzijn. Het is van groot belang dat er ook op biologische landbouw wordt ingezet.

De heer Boerkamp komt terug op de ontwikkelingsruimte in Utrecht, die meer dan gemiddeld is. Dat biedt ook ruimte aan industrie en autogebruik en dat levert weer meer stikstof op. O.a. werd verwezen naar 130 km maximum snelheid op snelwegen. Loopt de provincie het risico dat er overall 130 km mag worden gereden omdat Utrecht zo zijn best doet wat betreft de stikstofreductie? Wat is de impact van de nieuwe RAV en BWM op de provincie Utrecht?

Gedeputeerde Krol memoreert dat er in Nederland teveel stikstof is, ook door industrie en wegverkeer. De PAS zou moeten helpen om de stikstofdepositie omlaag te brengen. De doorrekeningen geven aan dat dat ook gebeurt. Wel moet er een stapje harder worden gelopen om de stikstofdepositie vanuit alle bronnen omlaag te brengen. Hij gaf, met het voorbeeld van de duurzame stal, aan dat dit moeilijke dilemma's kan opleveren. Een dichte stal kan goed zijn voor vermindering van stikstof maar is vanuit biologisch perspectief niet goed. In de volle breedte van het beleid moet er oog zijn voor wat goed is. In Utrecht vindt men biologisch heel goed al is dat vanuit stikstofperspectief niet het meest ideale. Hij gaf aan dat er via alle sporen van de provincie wordt gewerkt aan verdere verduurzaming van de landbouw.

Terugkomend op een opmerking van 50PLUS geeft spreker aan dat hij de ammoniak- en zure regen discussie en de manier van mest uitrijden nu buiten beschouwing wil laten omdat dit geen rechtstreekse relatie heeft met de PAS.

Mevrouw Hoek vraagt nogmaals hoe wordt omgegaan met nieuwe studies van Wageningen Universiteit die het stikstofreductieproces kunnen verbeteren; worden deze in IPO verband besproken?

Gedeputeerde Krol antwoordt dat nieuwe inzichten met de IPO-collega's en het departement worden besproken, echter, dat ligt naast dit onderwerp. Het is juist dat men blijft zoeken naar innovaties die minder milieubelasting opleveren en beter voor dieren zijn.

Terugkomend op de vraag van D66, geeft de gedeputeerde aan dat als er meer ontwikkelruimte in Utrecht is, omdat er verstandig met de landbouw is omgegaan, dit niet kan worden opgesoupeerd door meer wegverkeer. Dat zou een bijzonder ongewenste ontwikkeling zijn. Voor elk Natura 2000 gebied in Nederland is er een gebiedsanalyse tot stand gekomen. O.a. komt daarin naar voren wat de prioritaire projecten zijn (projecten van nationale aard, bv. wegverbreding) en hoeveel stikstofruimte deze nodig hebben (segment 1) en hoeveel ruimte er over blijft in segment 2, dat is de vrij toe te delen ruimte. Hij zegt toe dat de commissie een aantal voorbeelden en doorrekeningen zal ontvangen.

De voorzitter rondt de discussie over de Kadernota af.

10. Statenbrief Hart van de Heuvelrug, vaststellingsovereenkomst Abrona

Dit onderwerp is op verzoek van de SP geagendeerd.

Mevrouw Ens vraagt waarom dit stuk is geagendeerd. Een onderbouwing dienaangaande heeft zij niet gezien.

De heer Graafhuis licht toe dat mevrouw Noordenbos in tweede instantie een schriftelijke onderbouwing heeft gegeven voor haar verzoek dit onderwerp te agenderen. Hij begrijpt dat hij dit bericht niet naar de commissie heeft doorgezonden en biedt daarvoor zijn excuses aan.

Mevrouw Noordenbos verwijst naar een kaart over Hart van de Heuvelrug met locaties als Sterrenberg, Dennendal, het sanatoriumterrein en Leeuwenhorst. Het gaat hier om gedeelde zorg- en woonprojecten. Deze projecten staan met elkaar in verbinding. Als het ene project klaar is, dan wordt er geld naar het volgende project doorgegeven volgens een vooropgezette route, een soort dominospel. De provincie heeft in deze een bemiddelende rol. De gedeputeerde noemde het een unieke rol om als provincie over zoveel projecten bemiddelend te kunnen optreden. De hoofdpunten zijn natuur, wonen, zorg, werkgelegenheid en cultuur. PS van Utrecht en de raden van Soest en Zeist hebben voor de overeenkomsten getekend. Sprake is er derhalve geweest van democratische besluitvorming. Nu blijkt uit een nieuwe overeenkomst, die ter informatie is aangeboden, dat er een stuk van de minorroute tussen uit wordt gehaald. Cluster 1 van zorg wordt afgebroken en wordt moeiteloos doorgekoppeld naar een ander project, nl. de aankoop van Kamp Zeist. De SP vindt dit een wel heel snelle actie en wil eerst overleggen waarom een deel van de zorg er tussen uit wordt gehaald. Spreekster stelt de volgende vragen:

- Wat betreft de kwijting van Abrona in cluster 1, vraagt de SP wat daaronder moet worden verstaan.
- Wat zijn daarvan de gevolgen voor de andere zorg projecten, zoals het Sanatoriumterrein, binnen dit cluster?
- Welke groepen ondertekenen de samenwerkingsovereenkomst?
- Geld uit Sterrenberg gaat terug naar het programma, zoals in de brief wordt aangegeven. De SP heeft begrepen dat zorg ook in het programma zit. De vraag is nu wat de meerwaarde is voor de inwoners van de provincie Utrecht, wanneer een aantal zorgtaken gaat wegvallen.
- Waarom is deze overeenkomst ter informatie aangeboden en niet ter bespreking?

Gedeputeerde Krol zet uiteen dat er 10 jaar geleden in het kader van Hart van de Heuvelrug afspraken zijn gemaakt die voor een deel in clusterovereenkomsten zijn vastgelegd. Eén van de clusterovereenkomsten heeft betrekking op Zeist 1, waar de SP zojuist primair naar verwees. Daarin wordt zorg en woningbouw op Leeuwenhorst, en nog wat andere elementen, onder gebracht. Die clusterovereenkomst liep af en dat was één van de vele redenen waarom er nieuwe afspraken moesten worden gemaakt. Andere redenen waren de financiën, de aansturing maar ook omdat er veranderingen in de zorg gaande zijn. Toen Hart van de Heuvelrug van start ging was de gedachte vanuit de zorg zelf dat het naar extramuralisering zou gaan: bewoners van de instellingsterreinen zouden in de reguliere samenleving worden gehuisvest en instellingsterreinen zoals Dennendal konden worden gesloopt en in natuur worden veranderd. Dat was 10 jaar geleden de trend. Inmiddels is men van die gedachte teruggekomen, niet de provincie of de politiek, maar de instellingen zelf. Gebleken is dat een categorie cliënten niet past in de reguliere samenleving maar specifieke zorg nodig heeft. Om die reden worden niet alle instellingsterreinen gesloopt. In Zeist was de afspraak gemaakt dat Dennendal groen moest worden gemaakt en dat daar een nieuwe woonwijk Leeuwenhorst tot stand zou komen. Overigens was daar in de politiek van Zeist veel verzet tegen. In de nieuwe afspraken is opgenomen dat een deel van de bestaande bebouwing van Dennendal in stand blijft, omdat een deel van de cliënten de bescherming van een terrein nodig heeft. Leeuwenhorst zal niet worden bebouwd. Dat geeft wijzigingen in de financiële afspraak omdat Leeuwenhorst geld zou opbrengen en Dennendal geld zou kosten. Ook veranderen de rood/groen afspraken in Hart van de Heuvelrug. Om die reden is er in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst opgesteld, die PS op 30 april jl. hebben besproken. PS werden gevraagd of er op dat punt nog bedenkingen waren. In de bijlage onder punt 4.3 staat “Omdat de inzichten in de zorg en de wijze waarop sturing vanuit de overheid plaatsvindt ingrijpend is veranderd, is het nodig gebleken afspraken te herzien. Belangrijke veranderingen zijn dat Reinaerde op Dennenbal blijft en dat het sanatoriumterrein niet wordt bebouwd. Sterrenberg is grotendeels gerealiseerd en daarom heeft Abrona aangegeven dat ze bereid is € 1,5 miljoen uit Sterrenberg aan het programma af te dragen.”

Spreker memoreert dat dit nieuwe kader intensief met PS is besproken en ter besluitvorming aan PS is voorgelegd middels het besluit van 30 april jl. GS hebben daarmee z.i. voldaan aan de afspraak dat GS de kaders stellen.

Mevrouw Noordenbos vraagt welke partijen de overeenkomst tekenen. Ook vroeg zij wat de meerwaarde voor de inwoners van de provincie Utrecht is, wanneer geld uit een woonzorgproject wordt overgeheveld, maar niet meer terug gaat naar een ander woonzorg project. Zij wijst erop dat Dennendal een trieste bedoening is; daar moet wel wat gebeuren. Er waren mooie projecten gepland maar deze zijn nu verdwenen.

Mevrouw Koelewijn vindt het een goede zaak dat dit nu vanuit de kaderstelling goed is geregeld.

De heer Van Kranenburg deelt mede dat de vragen van de ChristenUnie naar tevredenheid zijn beantwoord. Zijn fractie zal dit dossier met grote belangstelling blijven volgen.

Mevrouw Ens heeft begrepen dat de opbrengst uit de zorg sowieso afgedragen zou moeten worden, maar de route waarop dat nu gebeurt anders is geworden. Per saldo gaat er niet meer of minder geld uit de zorg.

Gedeputeerde Krol wil hier geen misverstand over laten bestaan: er gaat geen zorggeld naar Hart van de Heuvelrug. Dat kan ook niet in de bekostigingssystematiek van de zorg. Abrona heeft op haar instellingsterrein reguliere woningen gebouwd voor mensen zonder beperkingen. Abrona

had de inspanningsverplichting een deel van de opbrengsten terug te storten in het project Hart van de Heuvelrug. De provincie heeft die inspanningsverplichting omgezet in een betaling. Dat geldt ad € 1,5 miljoen heeft niets te maken met zorggeld, maar is geld dat verdiend werd met de bouw van reguliere woningen op het Abrona terrein.

Gevraagd werd wat hiervan de meerwaarde is voor de inwoners van de provincie Utrecht. Het project Hart van de Heuvelrug heeft veel meerwaarde voor inwoners omdat er een grote kwaliteitsslag in een deel van Midden Nederland tot stand kon worden gebracht, ook op het gebied van het vestigingsklimaat, de economie e.d. De zorg is er niet slechter van geworden. De zorg heeft andere keuzes gemaakt. Niet langer worden mensen met indicaties midden in een woonwijk ondergebracht. Hij is het wel eens met de SP dat er op het complex vernieuwingen en verbeteringen moeten plaatsvinden. Dat is nu ook mogelijk geworden. In de nieuwe afspraken kunnen op de instellingsterreinen kwaliteitsverbeteringen plaatsvinden.

Mevrouw Koelewijn komt terug op de opmerking van gedeputeerde Krol over de kwaliteit van de huidige bebouwing. Zij stelt voor dat de provincie de verbeteringen op dat vlak gaat monitoren.

Mevrouw Kotkamp begrijpt dat er op het Abrona terrein ook niet geïndiceerde mensen wonen. Is dat ten koste gegaan van de zorgwoningen? Hoe zit de mix van de bewonerspopulatie er nu uit?

Gedeputeerde Krol memoreert dat het destijds de gedachte was de mensen van de instellingsterreinen over te plaatsen naar de reguliere woonwijk en de mensen uit reguliere woonwijken naar het instellingsterrein. Het terrein van Abrona waar op gebouwd is, lag tegen de grens van de gemeente Soest aan. Men noemde het de kuil en daar stond geen bebouwing. Dat gebied is gesaneerd en geschikt gemaakt voor woningbouw. Dat heeft geen negatieve consequenties gehad voor de zorg. Op het Abrona terrein vindt er nu een aantal kwaliteitsslagen plaats.

De opmerking van het CDA raakt wat hem betreft de rand van de mogelijkheden van de provincie Utrecht. De afspraken binnen de zorg, de kwaliteit van de zorg en de monitoring van de huisvesting wil hij niet rekenen tot de verantwoordelijkheid van de provincie Utrecht.

De nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor het gehele programma Hart van de Heuvelrug wordt alleen nog maar door de drie partijen provincie Utrecht, Soest en Zeist getekend.

11. Statenbrieven en ingekomen brieven die ter informatie worden aangeboden.

11.1 Statenbrief concept definitief beheerplan Nieuwkoopse Plassen en de Haeck

12. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.